

Политическият модернизъм

Увод в модерната политическа
мисъл

По какво се различават идеологиите?

- Автономия v/s фатализъм
- Посока на историята v/s непрекъснатата инвенция
- Държава v/s гражданско общество
- Йерархии v/s мрежи
- Свобода v/s равенство

Античните извори на модерното

- Противоречия между **physis** и **techné**, естествено и изкуствено, натура и култура.
- Демиургията се основава на разума **разума** (Платон 427-347 г. пр.н.е.).
- Историята се твори от хората, а не от универсалния логос. (Аристотел 384-322 г. пр.н.е.).

*Аристотел
от Рафаел*

Полисът

- Полисът (**πολις**) е космос (порядък, противоположен на хаоса).
- Полисът има за цел **щастиято на всички** (Платон), общото благо (Аристотел): да се живее по-добре и да се запази животът.

Типологията на Аристотел

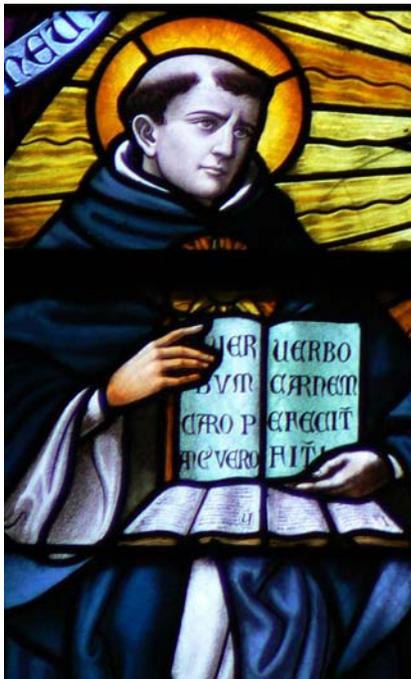
	Управлява един	Управлява малцинството	Управлява мнозинството
Справедливи управления: <i>Управление в интерес на всички</i>	Монархия Βασιλεία	Аристокрация Αριστοκρατία	Полития Πολιτεία
Несправедливи управления: <i>Управление в интерес на управляващите</i>	Тирания Τυραννία	Олигархия (плутокрация) Ολιγαρχία	Демокрация (охлокрация) Δημοκρατία

Християнските корени на модерността

- Свободната воля (*liberum arbitrium*) и разумът са божествен дар. (Св. Августин 354-430)
- Християнското време е линейно (Сътворението – Старият завет – Христос - Второто пришествие и Страшния съд – Хилядолетното божие царство).

Свети Тома Аквински

- Светската власт е автономна и е отделна от духовната власт:
  - Индивидът обитава едновременно земния и божия град (Civitas и Christianitas).
  - Земният град е постижим с разума (интелегибилност), божият град е постижим с вярата (откровение).
  - Позитивното право (на владетеля) е автономно и различно от Божието право.

Модерната епоха

- Падането на Константинопол през 1453.
- Появата на модерните суверенни държави след края на Религиозните войни и на Тридесетгодишната война (1618-1646).
- Разделението на публичната от частната сфери (Макиавели).

Ренесансът

*Еразъм Ротердамски
от Холбайн мл. 1523*

- Начало на модерните държави (абсолютизмът във Франция, Англия, Испания).
- Реконесансът и великите географски открития.
- Ренесансът на изящния латински език (Франсоа Рабле, Еразъм Ротердамски).
- Хуманизмът – индивидуализъм, аристократична свобода, artes liberales.
- Висши ценности: добродетелта, щастието и земния живот.

Реформацията

*Мартин Лутер
от Лукас Кранах,
1533`*

- Възстановяване на земните ценности и обикновения живот (отказ от аскетизма).
- Връщане към изворите на християнството (Мартин Лутер, Жан Калвин).
- Откровението е пряко, не се нуждае от посредници (Библията се превежда на националните езици).
- Всички хора са равни в греха си, който не може да се поправи.
- Протестантската етика и духът на капитализма (Макс Вебер).

Макиавели (1469-1527)

*Макиавели от
Сантти ди Тито,
1500*

- Човекът е господар на собствената си съдба.
- Политиката е независима от морала (владетелят е независим от личния си морал).
- Земният порядък е автономен и е човешко дело.
- Държавният интерес (*raison d'État*) трябва да ръководи владетеля.

Трите основни идеи на модерността

- Човекът измества бога като демиург на обществото.
- Социалният прогрес е основна тенденция.
- Модерната държава е рамката на социалния прогрес.